

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

12.09.2017

м. Черкаси

№ 14-р/к

Справа № 03-21-01/17

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції та
накладення штрафу

Адміністративна колегія Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 03-21-01/17 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції публічним акціонерним товариством "Черкасиобленерго" (вул. Гоголя, 285, м. Черкаси, 18002, ідентифікаційний код юридичної особи 22800735) та подання про попередні висновки у справі від 16.08.2017 № 133/03-пв,

В С Т А Н О В И Л А:

Розпорядженням адміністративної колегії Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 27.04.2017 № 6-рп/к за результатами розгляду заяви товариства з обмеженою відповідальністю "ЕК "ЕНОЛЛ" (вул. Танкопія, 31/3, м. Харків, 61001) (надалі – ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ", Заявник) від 19.07.2016 №2295 (вх. №8-01/189-АМ від 27.07.2016) розпочато розгляд справи за ознаками вчинення порушення публічним акціонерним товариством "Черкасиобленерго" законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 7 частини другої статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами у межах Черкаської області, у якій розташовані належні ПАТ "Черкасиобленерго" місцеві (локальні) електромережі, шляхом створення перешкод доступу на ринок постачання електричної енергії інших суб'єктів господарювання.

У ході розгляду справи територіальним відділенням встановлено.

Публічне акціонерне товариство "Черкасиобленерго" (надалі – ПАТ "Черкасиобленерго" або Товариство) є юридичною особою згідно витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців від 03.12.2015, має самостійний баланс, рахунки в банківських установах, печатку та штамп.

Товариство діє на підставі Статуту, зареєстрованого державним реєстратором виконавчого комітету Черкаської міської ради Черкаської області 17.08.2011, номер запису 10261050026001427 (нова редакція), ідентифікаційний код юридичної особи 22800735, місцезнаходження: вул. Гоголя, 285, м. Черкаси, 18002.

Пунктами 1.1 - 1.3 Статуту зазначено, що ПАТ "Черкасиобленерго" є новим найменуванням відкритого акціонерного товариства "Черкасиобленерго" відповідно до вимог Закону України "Про акціонерні товариства" та по всьому майну, правам та обов'язкам є правонаступником відкритого акціонерного товариства "Черкасиобленерго", правонаступника Державної акціонерної енергопостачальної компанії "Черкасибленерго".

Відповідно до Статуту предметом діяльності Товариства є:

- постачання електричної енергії за регульованим тарифом;
- постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом;
- передача електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами; передача електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами;
- виробництво, транспортування та постачання теплової енергії;
- інше.

Видами діяльності Товариства за КВЕД-2010 є:

- 35.13 - розподілення електроенергії;
- 35.14 – торгівля електроенергією;
- інше.

Таким чином, ПАТ "Черкасиобленерго" у розумінні статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції" є суб'єктом господарювання.

Відповідно до статті 12 Закону України "Про захист економічної конкуренції" та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605, територіальним відділенням проведено дослідження ринку розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами у межах Черкаської області.

Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є ПАТ "Черкасиобленерго", яке протягом 2016 року та січня – липня 2017 року надавало послуги з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами у межах Черкаської області.

Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів, у межах якої споживач, за звичних умов, може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Згідно зі статтею 5 Закону України „Про природні монополії” ринок розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами віднесено до сфери діяльності природних монополій.

Згідно зі статтею 7 Закону України "Про природні монополії" діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.

ПАТ "Черкасиобленерго" діяльність з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами (розподіл електричної енергії (передача електричної енергії місцевими (локальними) електромережами)) у межах Черкаської області здійснює на підставі ліцензії серії АГ №578508, дата початку дії ліцензії 19.09.1996 – безстрокова.

Статтею 1 Закону України "Про природні монополії" визначено, що природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

Послуги з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами не мають товарів – заміників, оскільки споживачі цих послуг не можуть обрати інших послуг на заміну.

Відтак, товарними межами ринку є послуги з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами.

Споживачами послуг з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами ПАТ "Черкасиобленерго" у межах Черкаської області є юридичні особи, які отримують або мають наміри отримати послуги з розподілу електричної

енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, зокрема споживачами послуг є постачальники за нерегульованим тарифом.

При цьому, ПАТ "Черкасиобленерго" одночасно має ліцензії на здійснення діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом.

Територіальні (географічні) межі ринку певного товару визначаються шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів, що належать до групи взаємозамінних товарів, є неможливим або недоцільним.

Територіальними (географічними) межами ринку розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами є територія Черкаської області, де розташовані діючі місцеві (локальні) електромережі Товариства.

Враховуючи специфіку ринку розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, інші ознаки, які враховуються при визначенні територіальних меж ринку, зазначені у п. 6.2 та 6.3 Методики визначення монопольного становища, не підлягають дослідженню.

Часові межі дослідження ринку.

Часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями і споживачами утворює ринок із сталою структурою.

Часовими межами ринку визначено 2016 рік та січень – липень 2017 року.

Визначення бар'єрів вступу на ринок та виходу з ринку.

Бар'єрами вступу на ринок розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами є наявність:

- ліцензії - єдиного документу дозвільного характеру, який видається НКРЕ і дає право на здійснення зазначеного в ньому певного виду підприємницької діяльності протягом установленого строку;
- місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у власності ліцензіата;
- матеріально – технічної бази, технологій, які забезпечують можливість здійснення діяльності на даному ринку.

Визначення монопольного становища суб'єкта господарювання на ринку.

Відповідно до частини першої статті 12 Закону України "Про захист економічної конкуренції" суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.

Враховуючи вищевикладене, ПАТ "Черкасиобленерго" у 2016 році та січні – липні 2017 року займало монопольне становище на ринку розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами у межах Черкаської області, у якій розташовані належні ПАТ "Черкасиобленерго" місцеві (локальні) електромережі з часткою 100%.

Визначення суміжного ринку постачання електричної енергії

Статтею 1 Закону України "Про природні монополії" визначено, що **суміжний ринок** - товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.

Відповідно до статті 6 Закону України "Про природні монополії" ринок постачання електричної енергії відноситься до суміжних ринків та регулюється цим же законом. Ринки розподілу електричної енергії та постачання електричної енергії є взаємопов'язаними.

До бар'єрів вступу на ринок постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом, у тому числі, належать:

- наявність у постачальника електричної енергії за нерегульованим тарифом укладеного договору (укладених договорів) про купівлю – продаж електричної енергії із споживачем (споживачами);
- доступ постачальника електричної енергії за нерегульованим тарифом до місцевих (локальних) електричних мереж шляхом укладання договору про передачу електричної енергії місцевими

- (локальними) електричними мережами між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та електропередавальною організацією;
- наявність матеріально технічної бази, технологій, які забезпечують можливість здійснення діяльності на зазначеному ринку.

Постановою НКРЕ від 29.10.2010 №1421, зареєстрованою у Міністерстві юстиції України 18.11.2010 за №1146/18441, затверджено Порядок доступу постачальників електричної енергії за нерегульованим тарифом до місцевих (локальних) електричних мереж (зі змінами) (надалі – Порядок).

Зазначений Порядок встановлює механізм врегулювання взаємовідносин між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та електропередавальною організацією під час укладення договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами.

Під час укладення договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та електропередавальною організацією сторони визначають зміст зазначеного договору на основі примірнього договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та електропередавальною організацією, форму якого встановлено Національною комісією регулювання електроенергетики України, та мають право за взаємною згодою змінювати окремі умови цього договору або доповнювати його зміст.

Постачальник електричної енергії за нерегульованим тарифом укладає один договір про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами з електропередавальною організацією, на території здійснення ліцензованої діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами якої постачальник електричної енергії за нерегульованим тарифом планує здійснювати ліцензовану діяльність з постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом.

Отже, договір про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, який має бути укладено між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та електропередавальною організацією, є одним з основних бар'єрів доступу на зазначений ринок.

ПАТ "Черкасиобленерго" протягом 2016 року та січня – липня 2017 року займало монопольне становище на ринку з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами у межах Черкаської області, у якій розташовані належні ПАТ "Черкасиобленерго" місцеві (локальні) електромережі.

Крім того, ПАТ "Черкасиобленерго" протягом 2016 року та січня – липня 2017 року здійснювало господарську діяльність на суміжному ринку, а саме постачання електричної енергії у межах Черкаської області.

Отже, на суміжному ринку постачання електричної енергії у межах Черкаської області діють: ПАТ "Черкасиобленерго" як постачальник електричної енергії за регульованим тарифом та інші постачальники електричної енергії за нерегульованим тарифом.

Тобто, ПАТ "Черкасиобленерго" займаючи монопольне становище на ринку розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами у межах Черкаської області, одночасно здійснює діяльність на суміжному ринку постачання електричної енергії у межах Черкаської області та має вплив на інших суб'єктів господарювання ринку постачання електричної енергії у межах Черкаської області (постачальників за нерегульованим тарифом).

При цьому, для ПАТ "Черкасиобленерго" може бути недоцільним допускати на ринок постачання електричної енергії постачальників за нерегульованим тарифом (надалі – ПНТ) (у тому числі Заявника), оскільки за умови виходу ПНТ на зазначений ринок існує імовірність для ПАТ "Черкасиобленерго" втратити частину споживачів.

Отже, постачальники електричної енергії за нерегульованим тарифом, залежні від ПАТ "Черкасиобленерго" стосовно виходу на ринок (обов'язкове укладення договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами), одночасно є його прямими конкурентами на ринку постачання електричної енергії.

Так, ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" є постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом (ліцензія Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики №179938 від 04.12.2012, зі строком дії з 15.11.2012 по 14.11.2017).

Заявник має намір здійснювати постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом у межах Черкаської області, у зв'язку з чим було укладено з товариством з обмеженою відповідальністю підприємство з іноземними інвестиціями "Еконія" (м. Золотоноша, Черкаська область) договір купівлі - продажу електричної енергії від 14.03.2016 №53/ЕЕ-ч.

Таким чином, ПАТ "Черкасиобленерго" та ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" є конкурентами на ринку постачання електричної енергії у межах Черкаської області.

Споживачі послуг з постачання електроенергії – суб'єкти господарювання, що розташовані на території Черкаської області, можуть отримувати електроенергію як від ПАТ "Черкасиобленерго", що здійснює діяльність з постачання електричної енергії за регульованим тарифом на закріпленій території ліцензованої діяльності, так і від інших суб'єктів господарювання – постачальників електричної енергії за нерегульованим тарифом, до яких належить ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ".

Так, наприклад, відповідно до інформації наданої ПАТ "Черкасиобленерго" (листи від 07.10.2016 №6571/0903 та від 30.05.2016 №3396/09-03) протягом 2016 року (крім лютого) та січня – квітня 2017 року товариство з обмеженою відповідальністю підприємство з іноземними інвестиціями "Еконія" отримувало електричну енергію від структурного підрозділу ПАТ "Черкасиобленерго" – Золотоніського РЕМ ПАТ "Черкасиобленерго".

Відповідно до пункту 5 Порядку для укладення договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та електропередавальною організацією постачальник електричної енергії за нерегульованим тарифом має надати відповідній електропередавальній організації такі документи:

- заяву щодо укладення договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами із зазначенням місцезнаходження та банківських реквізитів заявника;

- довідку про наявність у постачальника електричної енергії за нерегульованим тарифом укладеного договору (укладених договорів) про купівлю-продаж електричної енергії із споживачем (споживачами), у тому числі з відкладальною обставиною, та/або довідку про наявність у постачальника електричної енергії за нерегульованим тарифом власних об'єктів споживання електричної енергії на території здійснення ліцензованої діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами електропередавальної організації;

- копію ліцензії на право здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом;

- копію ліцензії на право здійснення підприємницької діяльності з виробництва електричної енергії (у разі передачі електричної енергії власного виробництва, крім випадків, коли відповідно до законодавства України суб'єктам господарювання дозволяється здійснювати діяльність з виробництва електричної енергії без ліцензії);

- копію належним чином оформленої довіреності на право укладати договори особі, яка уповноважена підписувати договори.

Заявник листом від 22.03.2016 №2029 звернувся до ПАТ "Черкасиобленерго" з заявою щодо укладення договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами ПАТ "Черкасиобленерго" та відповідними документами, необхідними для укладення зазначеного договору.

Так, ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" зазначеним листом було повідомлено та надано ПАТ "Черкасиобленерго":

- заяву про укладення договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами ПАТ "Черкасиобленерго". При цьому, у зазначеній заяві містилася інформація щодо: місцезнаходження та банківських реквізитів ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ"; відсутності власних об'єктів споживання електричної енергії на території здійснення ліцензованої діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними

мережами ПАТ "Черкасиобленерго"; відсутності ліцензії на право підприємницької діяльності з виробництва електричної енергії; відомостей про керівника ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" – генерального директора в особі Більченка Євгенія Валерійовича, який має право діяти без довіреності на підставі Статуту;

- довідку про наявність у ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" (лист №2028 від 22.03.2016) укладеного договору №53/ЕЕ-ч про купівлю – продаж електричної енергії від 14.03.2016 із споживачем товариством з обмеженою відповідальністю підприємством з іноземними інвестиціями "Еконія";

- копію ліцензії НКРЕ на постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом серія АЕ №179938;

- копію наказу ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" №1 від 22.05.2012 про призначення Генерального директора ТОВ ЕК "ЕНОЛЛ";

- копію виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців серія ААВ №576836 від 22.05.2012;

- копію свідоцтва платника ПДВ ТОВ ЕК "ЕНОЛЛ";

- копію першої та останньої сторінок договору купівлі - продажу електричної енергії від 14.03.2016 №53/ЕЕ-ч, укладеного з товариством з обмеженою відповідальністю підприємством з іноземними інвестиціями "Еконія".

Листом від **28.03.2016** №2081/06-03 ПАТ "Черкасиобленерго" відмовило Заявнику в укладенні договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами.

Так, підставою для відмови ПАТ "Черкасиобленерго" стало те, що Заявником не надано копію належним чином оформленої довіреності на право укладати договори особі, яка уповноважена підписувати договори. Зокрема, ПАТ "Черкасиобленерго" у листі Заявнику від **28.03.2016** №2081/06-03 зазначило: *"... вами надано наказ №1-К "про прийняття на роботу" генерального директора ТОВ "ЕК" "ЕНОЛЛ" Є.В. Більченка, даний наказ не визначає повноважень генерального директора Є.В. Більченка на право укладати та підписувати договори про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами."* (мовою оригіналу).

Слід наголосити, на тому, що дійсно відповідно до пункту 5 Порядку для укладення договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та електропередавальною організацією постачальник електричної енергії за нерегульованим тарифом має надати відповідній електропередавальній організації, у тому числі, копію належним чином оформленої довіреності на право укладати договори особі, яка уповноважена підписувати договори.

У той же час, як встановило територіальне відділення ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" у листі від 22.03.2016 №2029 було зазначено: *"...Повідомляємо, що керівником ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" є Генеральний директор в особі Більченка Євгенія Валерійовича, який діє без довіреності на підставі Статуту. Відповідний наказ про призначення Генерального директора надано п.7 Додатка до цього Листа"*. (мовою оригіналу). При цьому, у додатках до листа від 22.03.2016 №2029 Заявником було надано Виписку з єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, серія ААВ №576836, у якій зазначено – прізвище, ім'я та по батькові осіб, які мають право вчиняти юридичні дії від імені юридичної особи **без довіреності**, у тому числі **підписувати договори**, та наявність обмежень щодо представництва від імені юридичної особи або фізичної особи – підприємця – **Більченко Євгеній Валерійович** (згідно статуту) – керівник, **Більченко Євгеній Валерійович** (згідно статуту) – підписант.

Тобто, ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" у листі від 22.03.2016 №2029 до ПАТ "Черкасиобленерго" були вже надані роз'яснення щодо діяльності Генерального директора в особі Більченка Євгенія Валерійовича, який має право підписувати договори без довіреності на підтвердження цьому свідчила Виписка з єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, серія ААВ №576836.

Одночасно слід зазначити, що відповідно до інформації наданої ПАТ "Черкасиобленерго" територіальному відділенню (лист від 05.09.2016 №5766/09-03) лист ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" від 22.03.2016 №2029 був отриманий та зареєстрований Товариством

25.03.2016 за №2705/ВХ-Д. За поясненнями Товариства (лист від 07.10.2016 №6571/0903) відповідь ПАТ "Черкасиобленерго" від 28.03.2016 №2081/06-03 було направлено на адресу ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" простим поштовим відправленням. При цьому, ПАТ "Черкасиобленерго" не було надано територіальному відділенню жодних копій будь – яких підтверджуючих документів щодо надсилання ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" зазначеного листа.

У той же час, за інформацією наданою Заявником, лист ПАТ "Черкасиобленерго" від 28.03.2016 №2081/06-03 ним було отримано лише 14.04.2016. Так, зазначений лист надійшов на електронну адресу ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" вхідний №424 від 14.04.2016, у той же час на паперовому носії його отримано не було.

Листом від **15.04.2016** №2084 ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" повторно звернулося до Товариства з заявою щодо укладення договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами. Зазначений лист ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" було отримано ПАТ "Черкасиобленерго" **18.04.2016**. Однак, ПАТ "Черкасиобленерго" листом від **19.04.2016** №2612/09-03 знову відмовило Заявнику в укладенні договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами. Згідно інформації наданої Товариством територіальному відділенню (лист від 07.10.2016 №6571/0903) лист ПАТ "Черкасиобленерго" від 19.04.2016 №2612/09-03 було направлено на адресу ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" простим поштовим відправленням 19.04.2016.

Отже, враховуючи, попередню відмову ПАТ "Черкасиобленерго" щодо надання договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" повторно направляє до ПАТ "Черкасиобленерго" заяву щодо укладення договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) мережами.

Так, лист ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" від **15.04.2016** №2084 містив в собі ті ж самі копії документів та додатково копії Протоколу Загальних зборів учасників від 15.03.2016 №5 та сторінок Статуту ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" №1, 2, 10, 11. Також, Заявником було надано роз'яснення щодо надання копії належним чином оформленої довіреності на право укладати договори особі, яка уповноважена підписувати договори, а саме: "*...Відповідно до п.5 ст.65 Господарського кодексу України: "Керівник підприємства без довіреності діє від імені підприємства...вирішує питання діяльності підприємства в межах , визначених установчими документами."* Згідно установчого документа ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" – Статуту, керівником є Генеральний директор. Статутом ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" не передбачено оформлення довіреності на право укладати договори.

Вкотре звертаємо Вашу увагу, що відповідно до доданих п. з Додатка до даної Заяви копії Випуски з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців від 22.05.2012р. керівником ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" та особою, яка має право вчиняти юридичні дії від імені юридичної особи без довіреності, у тому числі підписувати договори, є Генеральний директор ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" в особі Більченка Євгеній Валерійовича.

ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" листом №2029 від 22.03.2016 р. окремо зазначало, що Генеральний директор ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" Більченко Є.В. діє без довіреності на підставі Стату ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ". (мовою оригіналу).

Тобто, фактично, Заявником було надано ПАТ "Черкасиобленерго" роз'яснення до попередньо наданих ним документів листом від 22.03.2016 №2029. Крім того, ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" додано копії Протоколу Загальних зборів учасників від 15.03.2016 №5, яким надано згоду Загальних зборів учасників ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" на укладення договору на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та сторінок Статуту, які підтверджують, що генеральний директор діє від імені ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" без довіреності.

При цьому, слід наголосити на тому, що надання ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" копій зазначених документів не передбачено пунктом 5 Порядку.

Однак, Товариство незважаючи на повторний лист Заявника від 15.04.2016 №2084, яким було надано вищезазначені роз'яснення та документи, знову відмовило в наданні договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами (лист Заявнику від 19.04.2016 №2612/09-03), але вже з інших причин, які не були зазначені у листі

ПАТ "Черкасиобленерго" від 28.03.2016 №2081/06-03, хоча документи подавалися одні й ті ж самі (крім вищезазначених додаткових).

На цей раз, ПАТ "Черкасиобленерго" відмовило в укладенні договору у зв'язку з тим, що Заявником не вказано відкладальну обставину у довідці про наявність укладеного договору купівлі – продажу електричної енергії з товариством з обмеженою відповідальністю підприємством з іноземними інвестиціями "Еконія" від 14.03.2016 №55/ЕЕ-ч та те, що товариство з обмеженою відповідальністю підприємство з іноземними інвестиціями "Еконія" не повідомляло ПАТ "Черкасиобленерго" про укладення зазначеного договору з Заявником, отже, на думку Товариства, укладення між ними договору купівлі – продажу електричної енергії не є підтвердженим.

При цьому, слід наголосити на тому, що пунктом 1.6 Правил користування електричною енергією, які затверджені постановою НКРЕ від 31.07.1996 №28 (зі змінами), зазначено, що умови договору про купівлю-продаж електричної енергії між споживачем (субспоживачем) та постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом визначаються за згодою сторін. Цей договір укладається відповідно до законодавства України.

Таким чином, чинними нормативно – правовими актами України типової або примірної форми договору про купівлю – продаж електричної енергії між споживачем та постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом не передбачено.

Крім того, Порядком не передбачено повідомлення споживачами електропередавальної компанії про укладення договору із постачальником за нерегульованим тарифом.

У той же час, пунктами 6 та 7 Порядку, зазначено, що електропередавальна організація може відмовити постачальнику електричної енергії за нерегульованим тарифом в укладенні договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами лише у разі надання не всіх документів, передбачених пунктом 5 цього Порядку, при цьому при укладенні договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами відповідна електропередавальна організація не має права вимагати від постачальника електричної енергії за нерегульованим тарифом документи, які не передбачені пунктом 5 цього Порядку.

Враховуючи, що Заявником листом від 22.03.2016 №2029 та повторно листом від 15.04.2016 №2084 було надано ПАТ "Черкасиобленерго" у відповідності до пункту 5 Порядку усі необхідні документи та відповідні роз'яснення, у ПАТ "Черкасиобленерго" не було обґрунтованих підстав для відмови ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" в укладенні договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами.

Отже, враховуючи вищезазначене, неодноразові відмови ПАТ "Черкасиобленерго" у наданні ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами ПАТ "Черкасиобленерго" свідчать про навмисне затягування надання зазначеного договору та є безпідставними і необґрунтованими.

Крім того, Заявник листом від 18.05.2016 №2146 звертався до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (надалі - НКРЕКП) за відповідними роз'ясненнями щодо відмови Товариства в укладенні договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами.

НКРЕКП листом від 06.06.2016 №5638/28.1/7-16 були направлені: роз'яснення Заявнику та вимоги до ПАТ "Черкасиобленерго" терміново вжити дієві заходи щодо укладання договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами із ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ", та у подальшому не створювати перешкоди ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" у здійсненні ним постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом.

Так, у листі НКРЕКП від 06.06.2016 №5638/28.1/7-16 зазначено: *"...вимоги щодо надання ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" додаткових документів та затягування повідомлення ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" про відмову в укладенні договору зі сторони ПАТ "Черкасиобленерго" є неправомірними та можуть бути порушенням діючих нормативно – правових документів...включення відкладальної обставини до договору між споживачем та постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом є їх правом, а не обов'язком, а визначення такого обов'язку не входить до компетенції ПАТ "Черкасиобленерго"*.

Таким чином, вимоги щодо наявності відкладальної умови в договорі купівлі – продажу із споживачем та повідомлення споживачем ТОВ "Підприємство з іноземними інвестиціями "Еконія" ПАТ "Черкасиобленерго" можуть бути порушенням діючих нормативно – правових документів." (мовою оригіналу).

Отже, роз'яснення надані НКРЕКП (лист від 06.06.2016 №5638/28.1/7-16) підтверджують висновки територіального відділення про те, що ПАТ "Черкасиобленерго" необгрунтовано відмовляло в укладанні договору на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами.

Листом від **10.05.2016** №2138 ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" знову звернулося до Товариства з приводу надання договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, яким було надано відповідні роз'яснення щодо не зазначення відкладальної обставини у вищезазначеній довідці. При цьому, Заявником було додано лише копії листів від 22.03.2016 на 1 арк. у 1 прим. та від 15.04.2016 №2084 на 3 арк. у 1 прим., інші копії документів, що передбачені пунктом 5 Порядку вже не надавалися.

Таким чином, лист Заявника від 10.05.2016 №2138 не містив в собі документів, які передбачені пунктом 5 Порядку для укладення договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами. Зазначені документи ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" були надані ПАТ "Черкасиобленерго" листами від 22.03.2016 №2029 та від 15.04.2016 №2084.

Зазначений лист ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" було отримано ПАТ "Черкасиобленерго" **13.05.2016**.

Згідно інформації наданої Товариством територіальному відділенню (лист від 07.10.2016 №6571/0903) листом від **30.05.2016** №3509/03-01-01 ПАТ "Черкасиобленерго" було направлено Заявнику два примірника підписаних та скріплених печаткою договору на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та електропередавальною організацією від 30.05.2016 №101.

За поясненнями Товариства, зазначений лист ПАТ "Черкасиобленерго" направлено на адресу ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" простим поштовим відправленням 30.05.2016. При цьому, ПАТ "Черкасиобленерго" не було надано територіальному відділенню жодних копій будь – яких підтверджуючих документів щодо надсилання ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" зазначеного листа.

У той же час, згідно інформації отриманої територіальним відділенням від Заявника, лист ПАТ "Черкасиобленерго" від 30.05.2016 №3509/03-01-01 було направлено з рекомендованим повідомленням № 1800206940182 лише **30 червня 2016 року** (про що свідчать відбитки штампів відділення поштового зв'язку на конверті та роздруковка пошукової форми з офіційного сайту УДППЗ "Укрпошта").

Таким чином, на лист ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" до ПАТ "Черкасиобленерго" від 10.05.2016 №2138 щодо надання додаткових роз'яснень до листа від 15.04.2016 №2084 з приводу надання договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами ПАТ "Черкасиобленерго" (дата отримання та реєстрації ПАТ "Черкасиобленерго" **13.05.2016**) ПАТ "Черкасиобленерго" лист від 30.05.2016 №3509/03-01-01 був фактично відправлений **30.06.2016, тобто на 31 робочий день**.

Зазначене підтверджується і тим, що відповідно до журналу реєстрації вихідних документів за травень – червень 2016 року, за період з 30.05.2016 по 30.06.2016 ПАТ "Черкасиобленерго" жодних інших листів (крім листа від 30.05.2016 №3509/03-01-01) Заявнику не надсилало.

У той же час, пунктом 7 Порядку передбачено, що упродовж п'ятнадцяти робочих днів з дня отримання від постачальника електричної енергії за нерегульованим тарифом усіх документів, передбачених пунктом 5 цього Порядку, відповідна електропередавальна організація має надати постачальнику електричної енергії за нерегульованим тарифом два примірники підписаного та скріпленого печаткою (за наявності) договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами.

Отже, ПАТ "Черкасиобленерго", лист від 30.05.2016 №3509/03-01-01 на лист ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" від 10.05.2016 №2138 з приводу надання договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, надано з порушенням термінів передбачених Порядком.

Оскільки, відповідно до Порядку саме на електропередавальну організацію покладено чіткий обов'язок щодо термінів надання постачальнику електричної енергії за нерегульованим тарифом договору про передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами.

Таким чином, тільки після направлення Заявником листом від 10.05.2016 №2138 додаткових роз'яснень, ним було – **04.07.2016** отримано лист ПАТ "Черкасиобленерго" від 30.05.2016 №3509/03-01-01 з двома примірниками підписаних та скріплених печаткою договору на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та електропередавальною організацією від 30.05.2016 №101, оскільки ПАТ "Черкасиобленерго" відправлено зазначений лист лише – **30.06.2016**. При цьому, направлення з боку ПАТ "Черкасиобленерго" договору на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та електропередавальною організацією відбулося без отримання від ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" таких документів, як: копія належним чином оформленої довіреності на право укладати договори особі, яка уповноважена підписувати договори та довідки про наявність у ПНТ укладеного договору купівлі – продажу електричної енергії із споживачем із зазначенням відкладальної обставини.

Зазначене свідчить про те, що ПАТ "Черкасиобленерго" для направлення Заявнику договору на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та електропередавальною організацією було достатньо наданих ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" документів листами від 22.03.2016 №2029 та від 15.04.2016 №2084.

Слід наголосити на тому, що ПАТ "Черкасиобленерго" має ряд наявних факторів, які ставлять його у більш привілейоване становище на ринку постачання електричної енергії у Черкаській області від ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" (або інших ПНТ), а саме:

- монопольне становище ПАТ "Черкасиобленерго" на ринку розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами у межах Черкаської області;

- залежність ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" (або інших ПНТ) від ПАТ "Черкасиобленерго" (необхідність укладення договору на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, оскільки неможливо надавати послуги постачання електричної енергії у Черкаській області без їх передачі місцевими (локальними) електричними мережами ПАТ "Черкасиобленерго";

- здійснення ПАТ "Черкасиобленерго" постачання електричної енергії товариству з обмеженою відповідальністю підприємство з іноземними інвестиціями "Еконія" (якому тільки має намір надавати послуги ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ") та іншим споживачам (юридичним особам),

- та інші.

Отже, ПАТ "Черкасиобленерго" має вплив на інших суб'єктів господарювання ринку постачання електричної енергії у межах Черкаської області, а саме постачальників за нерегульованим тарифом, в частині допуску на цей ринок ПНТ та їх споживачів щодо вибору постачальника електричної енергії. Адже в разі не допуску ПНТ на ринок постачання електричної енергії у споживачів цих послуг не буде вибору, крім ПАТ "Черкасиобленерго".

Таким чином, враховуючи, монопольне становище ПАТ "Черкасиобленерго" на ринку розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами у межах Черкаської області, одночасну діяльність на суміжному ринку постачання електричної енергії у межах Черкаської області та вплив на інших суб'єктів господарювання ринку постачання електричної енергії у межах Черкаської області (постачальників за нерегульованим тарифом), ПАТ "Черкасиобленерго" навмисно затягувало надання договору на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та електропередавальною організацією та таким чином не допускало Заявника на ринок постачання електричної енергії у межах Черкаської області, оскільки могло втратити частину своїх споживачів.

Такі дії публічного акціонерного товариства "Черкасиобленерго" щодо недотримання строку надання ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" договору на передачу електричної енергії місцевими

(локальними) електричними мережами та необґрунтованої відмови в його укладенні кваліфікуються як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50, пунктом 7 частини другої статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами у межах Черкаської області, у якій розташовані належні ПАТ "Черкасиобленерго" місцеві (локальні) електромережі, шляхом створення перешкод доступу на ринок постачання електричної енергії інших суб'єктів господарювання.

Відповідачеві у справі відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України 29.06.1998 №169-р), копію подання з попередніми висновками у справі для надання своїх зауважень направлено з супровідним листом відділення від 17.08.2017 № 03/1283.

Зауважень на подання з попередніми висновками у справі ПАТ "Черкасиобленерго" не надало.

За інформацією ПАТ "Черкасиобленерго" (лист від 30.05.2017 №3396/09-03) доход від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ПАТ "Черкасиобленерго" за 2016 рік становив 3425618000 (три мільярди чотириста двадцять п'ять мільйонів шістсот вісімнадцять тисяч) гривень.

При визначенні розміру штрафу враховано, що порушення вчинено не вперше.

Виходячи із викладеного, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", статтю 48, 52 Закону України "Про захист економічної конкуренції", пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами і доповненнями, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

В И Р І Ш И Л А:

1. Визнати публічне акціонерне товариство "Черкасиобленерго" (вул. Гоголя, 285, м. Черкаси, 18002, ідентифікаційний код юридичної особи 22800735) таким, що у 2016 році та січні – липні 2017 року займало монопольне становище на ринку розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами у межах Черкаської області, у якій розташовані належні ПАТ "Черкасиобленерго" місцеві (локальні) електромережі з часткою 100%.

2. Визнати дії публічного акціонерного товариства "Черкасиобленерго" щодо недотримання строку надання ТОВ "ЕК "ЕНОЛЛ" договору на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та необґрунтованої відмови в його укладенні порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 7 частини другої статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами у межах Черкаської області, у якій розташовані належні ПАТ "Черкасиобленерго" місцеві (локальні) електромережі, шляхом створення перешкод доступу на ринок постачання електричної енергії інших суб'єктів господарювання.

3. За вчинення порушення, зазначеного в пункті 2 цього рішення, накладати на публічне акціонерне товариство "Черкасиобленерго" штраф у розмірі 68000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України "Про захист економічної конкуренції" штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України "Про захист економічної конкуренції" протягом п'яти днів з дня сплати штрафу необхідно надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржено до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії,
голова Відділення

Ю.С.Чемич